

27
12
86

'T SCHORRE

KONTAKTBLAD VAN DE HEEMKUNDIGE KRING STONE

9° JAARGANG DRIEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT Nr. 4

ADRES: Dhr/Mevr/Geffr.:

Biblioth: 't Schorre
Dvd Vliegveld 29
8400 Costende

ALBATROSSTRAAT, 15,
8400 COSTENDE

Zink weg.
Zink weg
in je eigen ik
en besef
hoeveel jij
van een ander bent.

Ontwaak.
Ontwaak
en vraag je af
wat jij
een ander gaf.

*Aan al onze leden
en hun familie*

*Prettige Kerstdagen
en een
Gelukkig Nieuwjaar*

INHOUD

Bedenking	R. Fockedeij
Voorwoord	P. Vandewalle
De spoorbedding Oostende-Torhout	R. Decrop
Open deur en thematentoonstellingen	
Personalia	
Lidgeld 1987	
Geschiedenis van de Oostendse politie.	D. Deschacht
Demistificatie van de Atlantische muur.	M. Juncker
Jeugdcarnaval 1987	

Samenstelling:

R. Defever
R. Decrop
P. Vandewalle

VERANDA'S • PERGOLA'S • ZWEMBADOVERDEKINGEN

Een extra leefruimte in uw huis

VERANDALUX
dé specialist!

vergunningestraat 11, 8400 oostende

☎ 059/32.10.16

W O O R D V O O R A F .

Nu de eerste winterstormen de laatste herfstbladeren hebben weggeveegd, is het goed even achterop te kijken en na te gaan hoe onze Heemkring heeft gewerkt tijdens de voorbije maanden.

Eerst was er de jaarlijkse novembertentoonstelling onder het motto " Hard labeur, landbouw in 't Schorre ". Meer dan 100 voorwerpen uit de landbouwwereld werden er samengebracht en ondanks het feit dat deze expositie maar twee dagen open was, mochten wij 1000 bezoekers verwelkomen.

Even traditioneel was onze " Zieltjesavond " waar weer eens voor honderd frank pannekoeken en koffie naar hartelust kon verkregen worden. De belangstelling voor deze gebeurtenis verloopt opnieuw in stijgende lijn.

Sinds enkele jaren is het de gewoonte in december een voordracht te organiseren. Dit jaar hadden wij de heer Mark Juncker die ons kwam spreken over de Atlantische Muur, de belangstelling voor dit onderwerp was zeer groot !

Er rest mij niets anders dan U van harte een Zalig Kerstfeest en gelukkig Nieuwjaar toe te wensen.

Paul Vandewalle
Voorzitter.

Heemkring 't Schorre v.z.w.

Lid van de Kulturele Raad van Oostende
en van het Westvlaams Verbond van Kringen
voor Heemkunde.

OVER DE SPOORBEDDING OOSTENDE - TORHOUT

De provinciale stuurgroep kwam bijeen op 30 september 1986. Volgende mogelijke functies kunnen worden toegekend aan de berm: ecologische -, recreatieve- en landschappelijke functies.

Wat opvalt zijn de uiteenlopende opties van de verschillende gemeenten. Wat betreft het Oostendse deel ligt volgens de bestemming van het gewestplan:

- een gedeelte in het ontginningsgebied met nabestemming als parkgebied.
- een gedeelte in het landschappelijk waardevol parkgebied.
- een gedeelte in het natuurreserveaatgebied " De Kreken ", waarvan de situatie werd bevestigd door het rangschikkingsbesluit van 02.10.85.

Uit diverse voorstellen aan de werkgroep ' mens en leefmilieu ' van de Kulturele Raad kwamen volgende opties naar voor:

- maximaal behoud van de aanwezige natuurlijk waardevolle elementen en aspecten (flora, fauna).
- de recreatie hiervan afhankelijk maken. Zeker geen al te actieve recreatie: wandelen, fietsen of

ruiterij op de bestaande weinig drukke wegen, eventueel aangevuld met beperkte doorsteken
-bijkomende aanplantingen zijn overbodig, behalve daar waar, in functie van een doelmatig beheer, zich een beschermende aanplanting opdringt.

De Kulturele Raad zal zich beperken tot een advies omtrent het Oostendse gedeelte van de vroegere spoorwegberm.

Uit Mededelingen K.R. 13° jrg nr 9 en nr 10.

Muziek is voor geest en hart
het mooiste geschenk
aan mensen gegeven ...
Lawaai is het gehuil
van de leegte.

Bond zonder Naam 27° jrg. nr 7.

De Heemkring houdt elke tweede zondag van de maand een open deur in 't klein zaaltje van Gasthof Vossenhol, telkens van 10u30 tot 12u30.

Wij hopen U dan telkens een mini-thematentoonstelling aan te bieden.

11 JANUARI : Kantklos: de hobby van mijn vrouw.

8 FEBRUARI ' 87 : De Geschiedenis van de post
door Dhr. L. Bundervoet.

8 MAART '87: Schoenmakers-alaam door
Dhr. R. Helsmoortel.

U bent er van harte welkom!

.....

Nog gelezen over de spoorlijn Oostende - Torhout.

= De " Compagnie du Chemin de fer d' Ostende à Armentieres" opende de lijn Oostende-Torhout in 1868.

Bij de oprichting van de " Société Général d' Exploitation des Chemin de fer " in 1877, werd de lijn Oostende - Torhout verpacht door de vroeger uitbatende maatschappij. Toen die maatschappij in 1877 in falig ging, nam de Belgische staat de lijn over in exploitatie vanaf 1 januari 1878.

Bron: De Tram maakte de kust
door Dhr. R. Van Craeynest.

= De 24 km lange lijn Oostende - Torhout werd op 1 april 1868 door de Belgische staat in gebruik genomen. Het treinverkeer werd vanaf 1963 door autobussen vervangen. De dynamische groep B.V.S. (Belgische vrienden van het Spoor) had een tijdlang overwogen er een museumlijn in te richten. Allerhande gebeurtenissen hebben dit project doen stranden.

Bron: Oostende, Kruispunt van Europa
G. Feron - N.M.B.S.

PLACORA P.V.B.A.
 INVOER - GROOTHANDEL
 TORHOUTSTEENWEG, 548 - 8400 - OOSTENDE
 MAGAZIJNEN OPEN VAN 8-12
 EN VAN 13 TOT 18 U.
 ZATERDAG TOT 16 U.

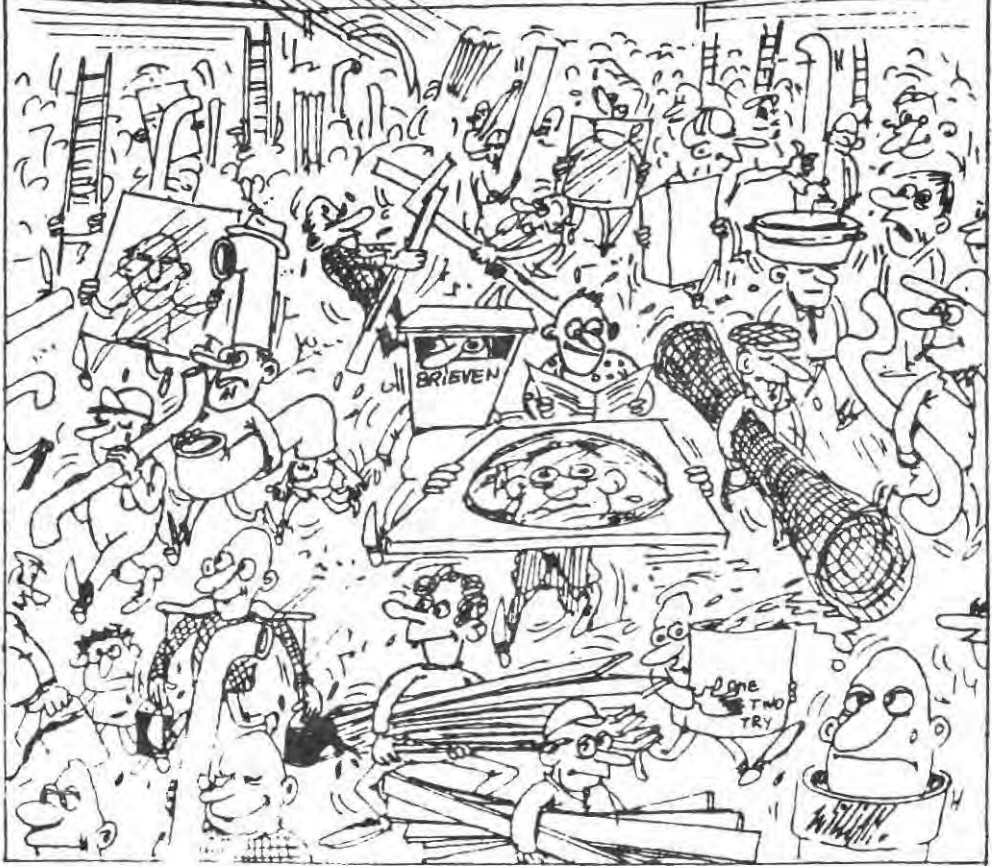
HOOGE
 BARRIÈRE
 STENE

DE SPECIAALZAAK VOOR:

- DE AANNEMER
- DE KLEINHANDELAAR
- DE "DOE-HET-ZELVER"

PLACORA

PANNEKOEKEN-EN WAFELBAKKERIJ VAN "STEENE-DORP"

PERSONALIA

- = Wij melden U met droefheid het overlijden van de heer Cyriel Van Mele, gepensioneerd wachtmeester 1° Klas bij de Rijkswacht en lid van onze vereniging.
- = Wij bieden onze innige deelneming aan de heer Maurits Vanvyane, trouw lid van de heemkring, bij het overlijden van zijn echtgenote, Mevr. Angèle Janssens.

- - - - -

- = Onze gelukwensen aan Dhr. Lucien Bundervoet, bestuurslid van onze kring, voor zijn unieke filatelistische tentoonstelling:
 " Met de post Europa rond "
 Het was waarlijk een prachtig overzicht van de geschiedenis van de postverdeling.

- - - - -

LIDGELD 1987

Het lidgeld blijft onveranderd op 250 fr per jaar. Door Uw lidmaatschap ondersteunt U de bloeiende activiteit van Uw Heemkring. Wij danken U hiervoor bij voorbaat van harte !
 U kunt lid worden:

- via bijgevoegd overschrijvingsformulier.
- in Gasthof 't Vossenhol te Stene- dorp.
- of bij een bestuurslid.

Bijdrage tot de
GESCHIEDENIS van de OOSTENDSE POLITIE
 DANIEL DESCHACHT

VERSCHIJNT IN MEI 1987

WORDT IN EIGEN BEHEER UITGEGEVEN

De «Geschiedenis van de Oostendse Politie», vanaf 1794 tot heden, rijkelijk geïllustreerd met een 100-tal foto's, prentkaarten en archiefstukken. Met voorwoord van J. GOELKINT, Burgemeester van Oostende en «Het Korps anno 1986» van E. VANSTEFENKISTE, Hoofdpoliceecommissaris van Oostende.

Formaat : 16 x 24 cm. - ± 180 bladzijden.

Prijs **VOORINTEKENING 650 fr.** plus 50 fr. verzendingskosten.
 Na de voorintekening **750 fr.** plus 50 fr. verzendingskosten

VOORINTEKENING UITERLIJK TEGEN 20 FEBRUARI 1987 !!!

Bedrag te storten op rekeningnummer 961-0959334-20 op naam van
 DANIEL DESCHACHT - Lotuslaan 19 - 8400 Oostende.

Duidelijk vermelden : naam en voornaam, adres, gemeente en het aantal gewenste exemplaren.

*Foto : De eerste motorrijders bij de Oostendse politie, Georges DÉVILLE (links) en Henri DE ROO.
 Copyright ANTONY Oostende.*

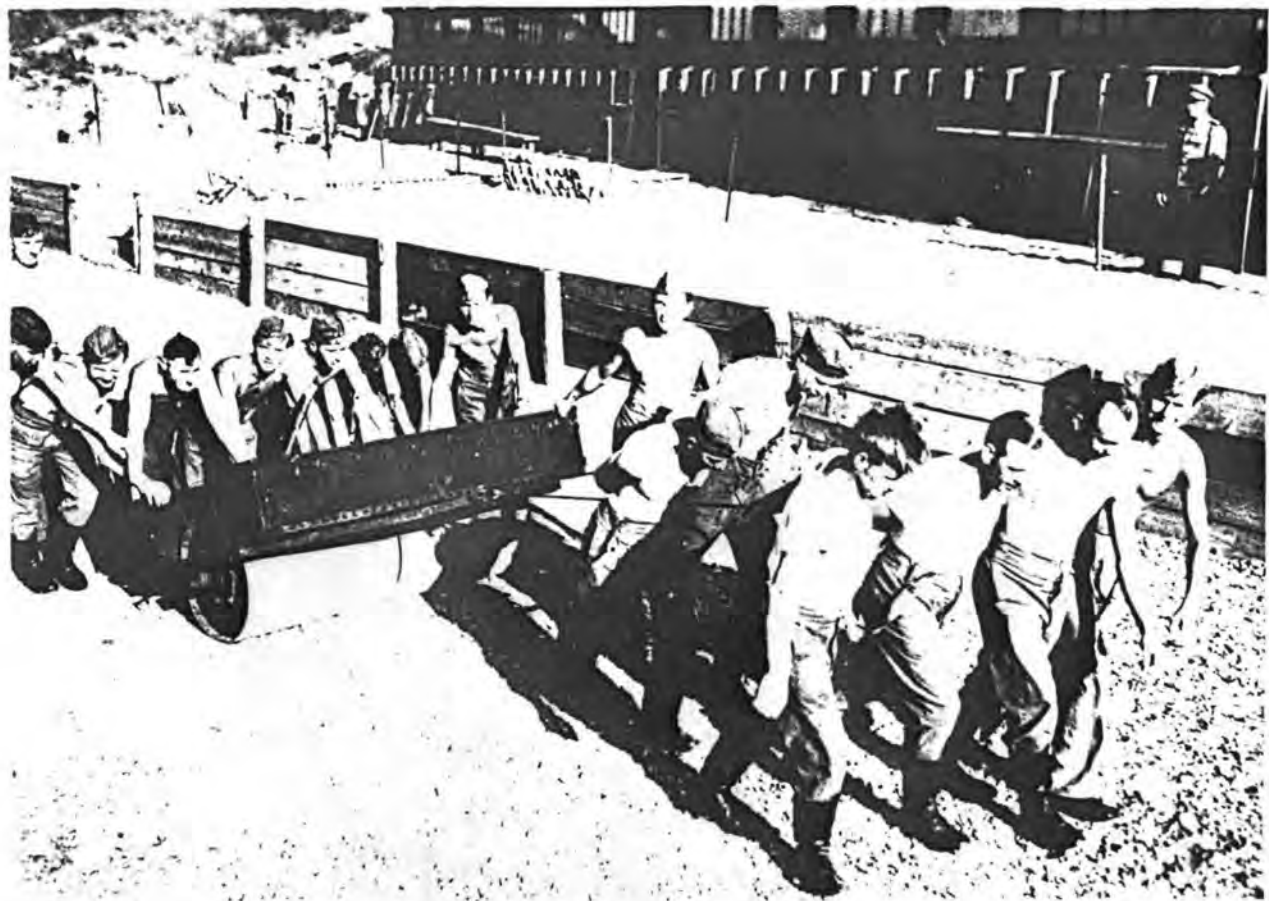
Deze folder werd gedrukt met medewerking van **ASSUBEL SPAARBANK**

DEMISTIFICATIE VAN DE ATLANTISCHE MUUR.

Dit was de titel van een boeiende voordracht, georganiseerd door de heemkring op 19 december 11. De spreker, de heer Marc Juncker, bezorgde ons tevens een beknopte synthese van deze voordracht, alsook enkele intressante beelden ter publicatie, waarvoor onze hartelijke dank.

Een Engelse boston die in april 1942 in 't Schorre een noodlanding uitvoerde. Luftwaffen en Wehrmachtsoldaten poseren voor een kiekje.

Duitse soldaten werken aan de Atlantische muur nabij het Fort Napoleon.

↑ Een slachtoffer van de batterijen van Stene en de Gistelse steenweg: op 10 juli 1941 crashte deze Avro Manchester tussen Oudenburg en Gistel.

3 oktober 1941: bommen vallen bij Bredene-Sas. Oostende werd er permanent aan herinnerd dat de oorlog niet afgelopen was. →

DE VESTING 'EUROPA'

IN EEN NIEUW DAGLICHT GESTELD.

Wie kent er niet de donkere massa's die hier en daar op onze vakantiestranden staan? De natuur heeft ze geërfd en noodgedwongen geadopteerd, een vreemde vereniging tussen grijs beton en lang helmgras. Naarmate de tijd verstrijkt worden ze meer en meer onopvallender, alsof ze willen doen vergeten dat ze niet aan de verwachtingen van hun bouwmeesters voldaan hebben... Hun aanwezigheid, samen met de vele kraters en verbleekte muurschilderijen zijn echter getuigen van een waanzinnige droom, van vernieling, maar ook van verrassende creativiteit.

Om de geest van de 'Atlantikwall' te vatten, moeten we terugkeren naar de periode van de eerste wereldbrand. Toen bleek dat de keizerlijke troepen Frankrijk en Engeland niet op de knieën zouden krijgen met conventionele methodes (lees: kanonnenvlees), keken de Duitse strategen uit naar de psychologische oorlogsvoering. Door middel van een onbeperkte duikbotenoorlog zou de ring rond Engeland steeds nauwer aangetrokken worden met uithongering en economische verlamming tot gevolg. Deze duikboten opereerden vanuit Oostende en Zeebrugge. Het zal iedere lezer duidelijk

zijn dat de Engelse marine zich niet zou laten vermurwen en pogingen zou ondernemen om dit veijn in het nest uit te roeien. Om excursies van deze aard te vermijden plantten de Duitsers de eerste kustbatterijen aan onze kust.

Deze batterijen kregen ronkende namen mee zoals Breslau, Aachen, Hindenburg ... en waren voor hun tijd zeer modern. Zij waren opgesteld in betonnen kuipen, werden elektrisch aangedreven en hadden een schootveld van 360°, een luxe die hun broers in 1944 niet zouden genieten. Een van de krachtigste batterijen was het ' Von Tirpitz ' - complex. Zijn vier kanonnen van 280 mm stonden opgesteld waar zich nu de batterijstraat bevindt. Om de opening van de batterij te vieren werd de kerktoeren van Nieuwpoort energiek onder vuur genomen en de Belgen aan de 'overkant' waren meteen gewaarschuwd dat het menens zou worden. De Duitse superioriteit in vuurkracht werd nogmaals aangetoond toen twee Britse monitirs (drijvende forten met één zware vuurmond) dwars door de vissershaven van De Panne beschoten werden. De eerste poging om de hevan van Zeebrugge te blokkeren liep uit op een zwaar fiasco: de wind blies het beschermend rookgordijn uiteen en de zware kustbatterijen brachten beide blokadeschepen tot zinken. De operatie in Oostende met de Vindictive had relatief

MET VLEESWAREN
P.V.B.A. A. DEPUYDT GEBR.
"ALTIJD AAN DE KOP!"

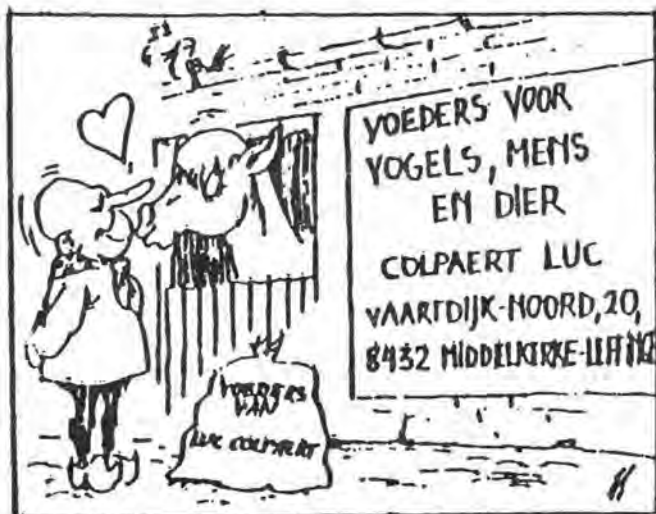
TORHOUTSTEENWEG, 676, 8400 OOSTENDE

ALGEMENE VOEDING

ALLE DAGEN VERSE GROENTEN,
FRUIT EN VRUCHTEN
CONSERVEN • FIJNE VLEESWAREN
ZUIVELPRODUCTEN • SUIKERWAREN
WIJNEN • LIKEUREN EN ONDERHOUDSPRODUCTEN

D. POLLET-VANBESIEU
GISTELSTEENWEG, 82, -TEL. 70.99.09.
8400 STENE - OOSTENDE

VOEDERS VOOR
VOGELS, MENS
EN DIER
COLPAERT LUC
VAARDIJK-NOORD, 20,
8432 MIDDELKERKE-LEHTINGE

LUC VAN ACKER-DE SCHACHT

BEEMHOUWERIJ-CHARCUTERIE
 VERS INLANDS RUNDS-KALFS-
 EN VARKENSVLEES
 KONIJNEN EN GEVOGELTE
 ZANDVOORDE STRAAT, 24,
 8400 CONTERDAM-OOSTENDE
 TEL. 70.30.85

• KOUD EN WARM BUFFET •

TUINEN

JOS DEMUYNCK
 GROENVOORZIENING
 TUINAANLEG & ONDERHOUD

ARCHIMEDESSTRAAT 63,
 INDUSTRIEPARK - STEHE,
 OOSTENDE TEL. 059/70.42.81

• FIETSEN • CYCLO-CROSS • SPORT •

CHARLES VAN HOUTTE
 VANDYCKSTRAAT 9,
 8400 OOSTENDE

meer succes, alhoewel de Duitsers binnen de week de vaargeul verlegd hadden. Deze operaties vijzelde het moreel van de strijdende troepen in Vlaanderen wel enorm op. De oorlog ging voorbij en de kustbatterijen werden door heel wat experts nauwkeurig onder de loep genomen. Zij waren immers het prototype van wat komen zou...

Tijdens de tussentijdse periode werden verschillende 'linies' naar dit model gebouwd. De meest bekende waren waaarschijnlijk wel de Maginotlijn, de Siegfriedlijn en onze eigen K.W.-lijn. De opvattingen over oorlogsvoering waren in deze jaren echter grondig veranderd en de nadruk kwam te liggen op beweging en luchtsuperioriteit. Deze theorieën werden gretig in Spanje uitgetest en geperfectioneerd in Polen. Daar noch Engeland, België als Frankrijk het nodig achtten hun tactische opvattingen te wijzigen, hoeft het geen betoog dat de Duitse campagne in 1940 een compleet succes geworden is. Zij gingen snel, te snel zelfs, want de Luftwaffe bombardeerde eigen troepen toen Oostende werd ingenomen. Ze dachten dat het verdwaalde piotten waren...

Toen een afzonderlijke vrede met Engeland niet in het verschiet lag zouden de Duitsers met een landing de taaie Britten wel tot betere gedachten brengen. Eerst zou de Luftwaffe de Engelse R.A.F. gaar koken en vervolgens zouden de Duitsers bij

Calais 'nach England fahren'. Om de overtocht te dekken werden grote kustbatterijen op spoorwagons aangevoerd. Deze kanonnen hadden een kaliber van 210 tot 250 mm en hadden een gemiddeld bereik van 40 km. Eén exemplaar, de K12 van Krupp, had zelfs een bereik van maar liefst 115 km (kon dus Canterbury en Ashford beschieten). De slag om Engeland keerde in het voordeel van de Britten, meer door de koppigheid van Hitler en Goering dan door onkunde van de Duitse piloten. Operatie 'Seelöwe' werd in de ijskast gestopt tot betere tijden. De kustbatterijen bleven echter...

In 1941 keerde de landhonger van de Führer zich naar het Oosten en werden de beste Jagdgeschwaders van de luchtmacht naar Polen overgeplaatst. De R.A.F. , die daardoor meer armslag kreeg, had ruim de gelegenheid om deze batterijen te geselen. Om deze plaag te bestrijden werd de luchtafweer versterkt en begon men ook langzaam het geschut in beton in te kapselen. Dit was echter een tweesnijdend zwaard: de kanonnen waren weliswaar beschut tegen luchtaanvallen, maar het schootsveld werd drastisch beperkt. Dit loste men op door het aantal kanonnen te vergroten waarbij zij elkaars vuurterrein overlaptten. Zo waren Batterie Todt (4 x 380 mm), Batterie Lindeman (3 x 406 mm, genoemd naar de kommandant van het slagschip Bismarck), Batterie Friedrich August en Batterie

Grosser Kurfurst de voornaamste stellingen die in 1941 gebouwd werden. Zij vormden het hart van de toekomstige Atlantikwall. Al deze vuurmonden lagen geconcentreerd rond Calais, want in andere sectoren was het werk nog niet eens begonnen.

De muur, alhoewel in een embryonaal stadium, had zijn offensief karakter nog steeds niet verloren. Net zoals in 1917 dacht men door een duikboot-offensief Engeland op de knieën te krijgen. Ditmaal waren de Duitsers echter in een veel betere positie dan in de eerste wereldbrand, daar zij de de havens van Brest, Lorient, La Palice, Le Havre en Bordeaux bezaten. Om de U-boot meutes te beschermen werden reusachtige bunkers gebouwd die omringd werden met indrukwekkende kustbatterijen. Dr Fritz Todt, de man die de autowegen schiep, kreeg de job. Samen met zijn Organisation Todt werd een gewaagd plan opgesteld om 11 betonnen bunkers voor U-boten te bouwen. Dit was geen gemakkelijke karwei als men beseft dat maar liefst 25000 arbeiders aan één fortificatie meewerkten. Er was duizend ton beton per dag nodig die werd aangevoerd door 2000 vrachtwagens. Deze bunkers waren zo modern dat zij nu nog altijd door de Franse marine worden gebruikt worden. Organ. had echter nog meer taken: de herstelling van de bommenschade in Duitse steden, het moderniseren

van de stuwdammen van Dnjepr in de USSR en de bouw van kustbatterijen. Om deze doelstellingen te verwezenlijken groeide Organisation Todt uit tot een monsterbedrijf met 500.000 man in dienst. Zij hadden hun eigen transportbedrijven, transmissie, sociale diensten en tal van andere faciliteiten, zodat men van een staat in de staat mocht spreken. Dr Fritz Todt kwam echter accidenteel om het leven, nadat hij de Führer geweest had op de kritieke situatie aan het Oostfront eind 1941. Zijn opvolger, Dr. Albert Speer, stond voor een haast onmogelijke taak.

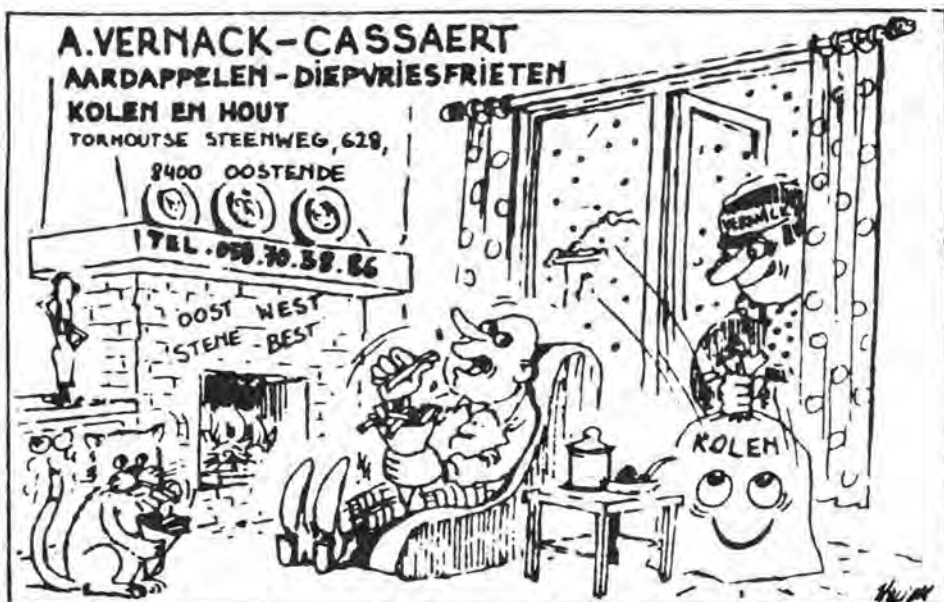
In 1942 was een beperkte ring van kustbatterijen opgebouwd om de voornaamste haven te beschermen. Ook in Oostende werd begonnen aan de bouw van een aantal batterijen, zoals de stelling 'Kolberg' in Stene. Van een 'Atlantische muur' was echter nog geen sprake. De Duitsers waren nog altijd in het offensief en dachten geenszins aan ingraven. Toen landden de Canadezen op beperkte schaal in Dieppe in augustus 1942. De Duitse reactie was snel en heftig: de overgrote meerderheid van de aanvallers werd in een mum van tijd in de pan gehakt. Voor de Engelsen was de operatie een proef om de verdediging af te tasten en minimaliseerden de hele affaire. Ook de Duitsers trokken hun (foute) conclusies: de Geallieerden zouden landen nabij een havenstad.

(wordt vervolgd)

M. Juncker

MICHEL DEPOORTER
ONTWORPENSTRAAT, 3,
8400 OOSTENDE (STENE)
VERVOER
VERKOOP VAN ZAND EN TEELJAARDE
VERHUUR VAN AFZETBAKKEN

Slagerij

D. Delanghe-
Dewachter

Gistelssteenweg 75. 8400 Oostende
Tel. (069) 79 81 00

André Vynck en Zoon

Aannemer van
Schilderwerken - Behang en Vloerbekleding

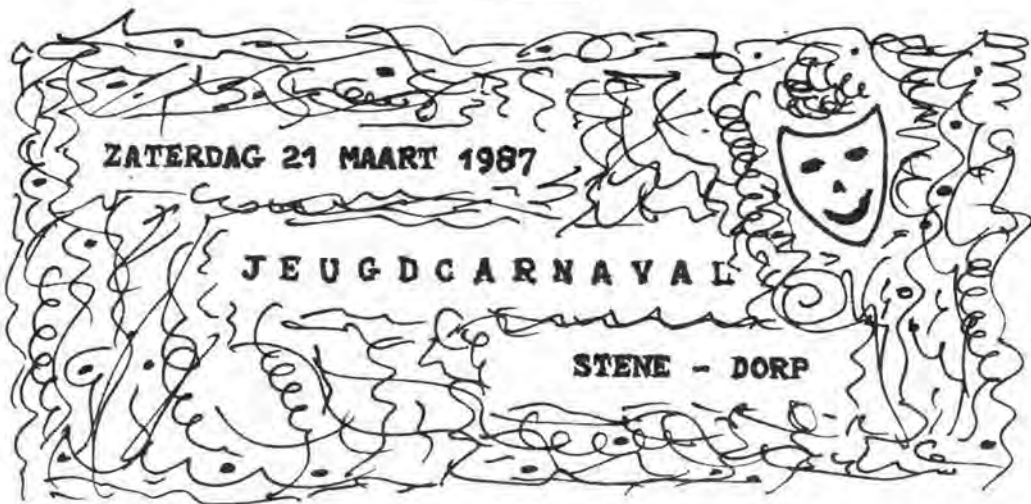
St.-Clarastraat 7
8400 Oostende

Tel. 059-80 17 29

ZATERDAG 21 MAART 1987

JEUGDCARNAVAL

STONE - DORP

Beenhouwerij -
Charcuterie

Gilbert Matthys
Willaert

Nieuwe dokstraat 51

Amsterdam - Oostende

Tel: 059 70 40 25

Onze specialiteiten zijn o.a.

- Barbeque -
- Fondue - Gourmet -

- Koude Schotels -

Verrassingsbrood (vanaf min. 4 pers.)

30 verschillende soorten
zelfgemaakte charcuterie

Wees en blij Kieskeurig

proef daarom de

specialiteiten v/Gilbert